

Pallastunturin kaava-alueen ympäristön tila vuonna 2025

Tmi Luontotieto Carex

Pekka Halonen

10.10.2025

1 Johdanto

FT, biologi Pekka Halonen (Tmi Luontotieto Carex) teki Pallaksen kaava-alueella kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykset vuonna 2015 (selvitysalueen luontotyyppikartta liitteessä 1). Työ tehtiin Ahma ympäristö Oy:n toimeksiannosta. Pekka Halonen tarkasteli selvitysalueen nykyistä tilaa maastokäynneillä 3. ja 4.10.2025 sekä ilmakuvien avulla. Laji-inventointeja ei ollut tarpeen toistaa, sillä ympäristön tilan säilyminen jokseenkin ennallaan takaa huomionarvoisten lajien säilymistä. Selvitys tehtiin North European Invest Oy:n toimeksiannosta yhteyshenkilönä Ilari Hovila.

2 Tulokset

Vuoden 2015 jälkeen tapahtuneet muutokset selvitysalueen luontotyyppikuvioissa ovat pääsääntöisesti vähäisiä, joten Natura-luontotyyppien edustavuuteen ja luonnontilaan ei ole tullut muutoksia. Laukukeron rinteen kuvioilla 1 (variksenmarjakangas) ja 2 (mustikkakangas) on kuluneisuusaste kuitenkin selvästi lisääntynyt, joten se on nykyään molemmissa 4 eli kulumista on hyvin runsaasti, mutta alle puolet kuvion pinta-alasta on kulunutta (kuvat 1, 4, liitteet 2, 3). Vuonna 2015 variksenmarjakankaalla kuluminen oli 3 eli kulumista oli runsaasti, ts. useassa kohdassa hehtaarin alalla. Mustikkakankaan kuluneisuusluokaksi arvioitiin silloin 3(-4).

Kuva 1. Valuva vesi on voimistanut kulumista Laukukerolla, jolloin poluilla kulkeminen on vaikeutunut. Tästä syystä polut ovat leventyneet ja on syntynyt sivupolkuja.

Myös suot ovat erityisen herkkiä kulumisille. Laukukeron laskettelurinteen eteläpuolisen avosuon kuluminen on vähentynyt vuoden 2015 tasosta, jolloin suolla oli paikoin ajettu mönkijöillä. Nykyään selvitysalueen soilla on nähtävissä lähinnä vain porojen aiheuttamaa tallaamista (kuva 2, liite 4). Kedot puolestaan hyötyvät laiduntamisesta ja tallaamisesta, ja Pallaksella kasvaa useita ihmistoiminnasta hyötyviä lajeja, kuten kissankäpälä ja ahonoidanlukko (kuva 3), jotka ovat silmälläpidettäviä lajeja (NT).

Selvitysalueen metsäbiotooppikuvioissa ei ole näkyvissä ihmistoiminnan aiheuttamia muutoksia, sillä kansallispuistossa ei toteuteta metsätaloutta. Lisäksi metsät eivät ole yhtä herkkiä kulutukselle kuin tunturikankaat ja suot. Retkeilykin kohdistuu Pallastuntureilla valtaosin tunturireiteille.

Kuva 2. Kuvassa keskellä moottorikelkkareitti Laulukeron eteläpuolisella suolla. Suon pintaa rikkovat paikoin porojen kulku-urat.

Kuva 3. Kissankäpälää ja ahonoidanlukkoa ketomaisella paikalla lähellä Pallastunturintietä.

3 Toimenpide-ehdotuksia

Pallas-hotellin läheisyyteen valmistuu vuoden 2026 alussa Pallastunturin lähtöportti (kuva 4), joka tulee toimimaan retkeilijöiden huoltopisteenä. Rakennuksen näyttelytila tarjoaa retkeilijöille tietoa alueen luonnosta ja vastuullisesta retkeilystä. Tämän selvityksen maastokäynneillä ei havaittu luonnon roskaamista, mutta retkeilijöille on hyvä muistuttaa, kuinka vastuulliseen retkeilyyn kuuluu pysyä merkityillä virallisilla reiteillä, koska tunturiluonto on erittäin herkkää kulumisille.

Kuva 4. Oikeassa reunassa valmistuva Pallastunturin lähtöportti. Taustalla Laukukeron kulumisen jäljet näkyvät kauas.

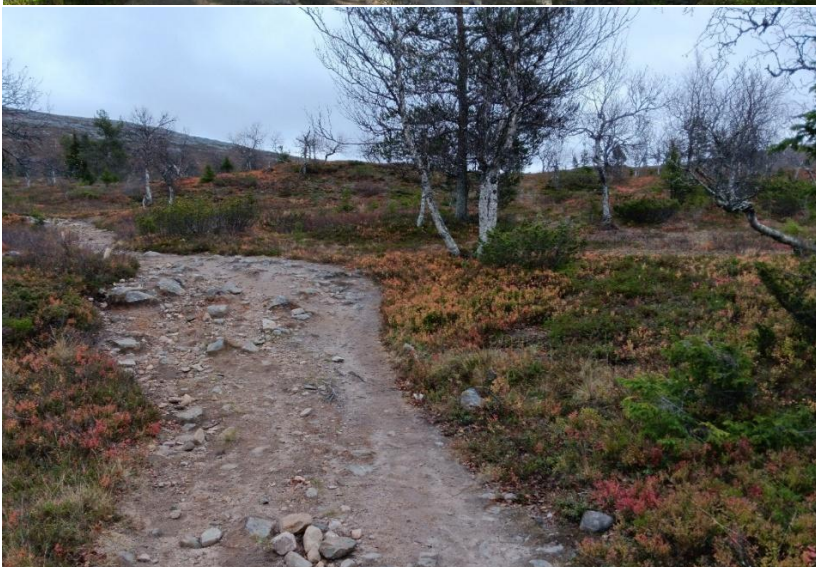
Pitkospuilla ja erilaisilla polkujen päällysteillä, kuten kivituhkalla voidaan kulumista hillitä tehokkaasti (kuva 5). Pallastunturilla olisi tarpeen päällystää kaikki hyvin merkityt retkireitit. Alueelle on muodostunut useita muitakin polkuja, joista ainakin osa kannattaisi sulkea kylteillä, joissa huomautetaan luonnon kulumisesta. Pitkospuut ovat pääasiassa vielä hyvässä kunnossa, vaikka korjattavaakin on (kuva 6).

Kuva 5. Pallastunturin päällystetyt polut ehkäisevät luonnon kulumista.

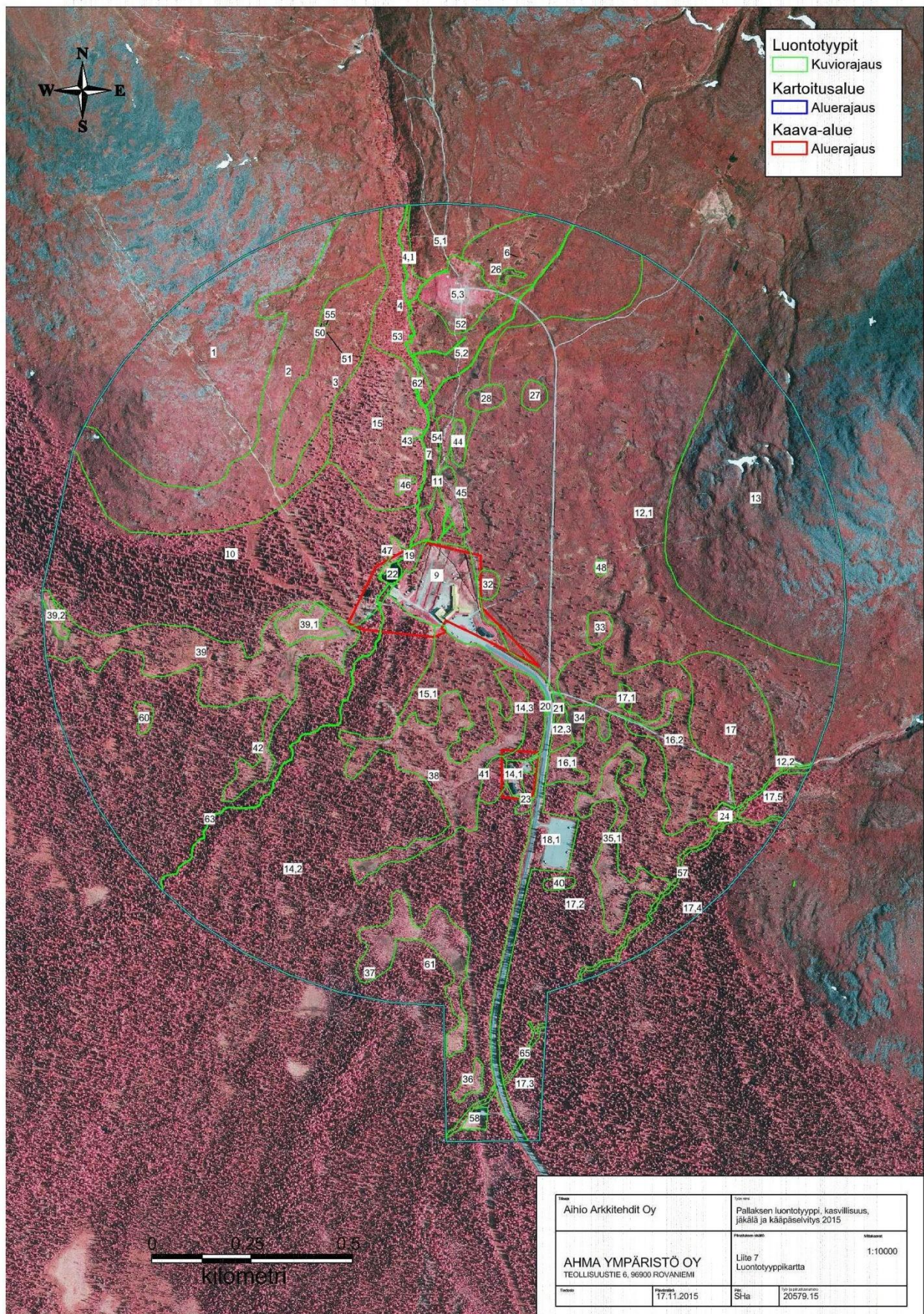

Kuva 6. Lahonneita pitkospuita suon reunalla.

Kuvat 7, 8. Päälystämätön polku tunturikoivikossa Palkaskeron alarinteessä vuonna 2015 ja 2025. Tallaamisen ja veden aiheuttama kulutus on hieman lisääntynyt.

Liite 1. Selvitysalueen luontotyyppikartta.

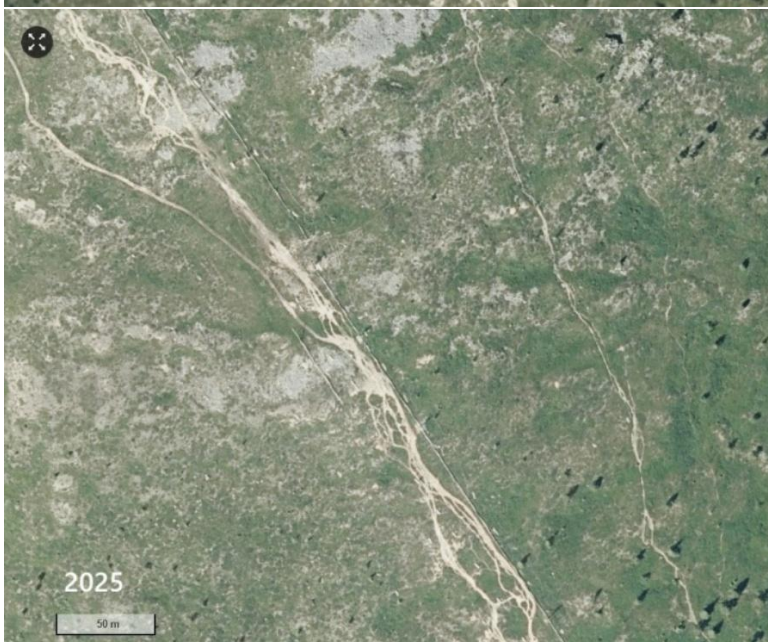
Liite 2. Selvitysalueen Natura-luontotyytit sekä niiden edustavuus, luonnontila ja maaston kuluneisuus. Kuluneisuusluokat: 1 = kulumista vain niukasti, 2 = kulumista paikoitellen, 3 = kulumista runsaasti, ts. useassa kohdassa hehtaarin alalla, 4 = kulumista hyvin runsaasti, mutta alle puolet kuvion pinta-alasta kulunutta, 5 = kulumista erittäin runsaasti, yli puolet kuvion pinta-alasta kulunutta.

Kuvio	Luontotyyppi	Natura-luontotyyppi I	Edustavuus/ luonnontila	Natura-luontotyyppi II	Edustavuus/ luonnontila	Kuluneisuus	Lisäluontotyytit
1	Variksenmarjakangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/hyvä			4	Kivikot
2	Mustikkakangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/hyvä			4	
3	Vaivaiskoivukangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/erinomainen			3	
4	Ruohokanukka-variksenmarjamustikka-tunturikoivikko	Tunturikoivikot (9040)	Erinomainen/erinomainen			2	
4.1	Ruohokanukka-variksenmarjamustikka-tunturikoivikko	Tunturikoivikot (9040)	Erinomainen/erinomainen			2	
5.1	Mustikkakangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/erinomainen			3	
5.2	Mustikkakangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/erinomainen			3	
5.3	Keto	Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt (6270)	Hyvä/erinomainen			5	
6	Variksenmarjakangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/erinomainen			3	
7	Lehto	Lehdot (9050)	Merkittävä/erinomainen			3	CoDMT
8	Kuivahko kangasmetsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/erinomainen			3	
9	Pihapiiri					Ei arvioitu	
10	Tuore kangasmetsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/hyvä			3	
11	Variksenmarjamustikka-tunturikoivikko	Tunturikoivikot (9040)	Erinomainen/erinomainen			3	
12.1	Variksenmarjakangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/erinomainen			3	
12.2	Variksenmarjakangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/erinomainen			3	
12.3	Variksenmarjakangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/erinomainen			3	
13	Tuulikangas	Tunturikankaat (4060)	Erinomainen/erinomainen			4	Kivikot
14.1	Pihapiiri					Ei arvioitu	
14.2	Tuore kangasmetsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/erinomainen			2(-3)	Puron varrella GDT- ja CoDMT-laikkuja
14.3	Tuore kangasmetsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/erinomainen			2	
15	Kuivahko kangasmetsä	Luonnonmetsät (9010)	Hyvä/erinomainen			3	
16.1	Kuivahko kangasmetsä	Luonnonmetsät (9010)	Hyvä/erinomainen			3	
16.2	Kuivahko kangasmetsä	Luonnonmetsät (9010)	Hyvä/erinomainen			3	

17	Ruohokanukka- variksenmarja- mustikka-tun- turikoivikko	Tunturikoivikot (9040)	Erinomainen/ erinomainen			4	
17.1	Tuore kangas- metsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/ erinomainen			2	
17.2	Tuore kangas- metsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/ erinomainen			2	Puron varrella GDT- ja CoDMT- laikkuja
17.3	Tuore kangas- metsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/ erinomainen			2	Puron varrella GDT- ja CoDMT- laikkuja
17.4	Tuore kangas- metsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/ erinomainen			2	Puron varrella GDT- ja CoDMT- laikkuja
17.5	Tuore kangas- metsä	Luonnonmetsät (9010)	Erinomainen/ erinomainen			2	Puron varrella GDT- ja CoDMT- laikkuja
18.1	Parkkialue					Ei arvioitu	
19	Pajuvuitaluhta	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Hyvä/erinomai- nen			2	
20	Ympäristö-tai- detta					Ei arvioitu	
21	Ympäristö-tai- detta					Ei arvioitu	
22	Tekolampi					Ei arvioitu	
23	Lähdekorpi	Puustoiset suot (91D0)	Erinomainen/ erinomainen			1	
24	Pihapiiri					Ei arvioitu	
26	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			1	RiN
27	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			2	
28	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			2	
32	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			3	
33	Kangasräme	Puustoiset suot (91D0)	Merkittävä/ erinomainen			2	
34	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			2	KgR, PjvLu
35.1	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			2	SR
36	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			3	SK
37	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			2	SR, SK
38	Saraneva	Vaihettumissuot ja ran- tasuot (7140)	Erinomainen/ erinomainen			2	SR, SK
39	Sararäme	Puustoiset suot (91D0)	Hyvä/erinomai- nen			2(-3)	RaR
39.1	Saraneva					2	
39.2	Saraneva					2	
39, 39.1, 39.2				Aapasuot (7310)	Hyvä/erinomai- nen		
40	Lähdekorpi	Puustoiset suot (91D0)	Erinomainen/ erinomainen			1	
41	Sarakorpi	Puustoiset suot (91D0)	Erinomainen/			2	

			erinomainen				
42	Saraneva	Vaihtumissuot ja rantasuot (7140)	Erinomainen/erinomainen			2	SR
43	Saraneva	Vaihtumissuot ja rantasuot (7140)	Erinomainen/erinomainen			2	
44	Saraneva	Vaihtumissuot ja rantasuot (7140)	Erinomainen/erinomainen			3	
45	Saraneva	Vaihtumissuot ja rantasuot (7140)	Erinomainen/erinomainen			3	
46	Saraneva	Vaihtumissuot ja rantasuot (7140)	Erinomainen/erinomainen			2	
47	Saraneva	Vaihtumissuot ja rantasuot (7140)	Erinomainen/erinomainen			2	SR
48	Saraneva	Vaihtumissuot ja rantasuot (7140)	Erinomainen/erinomainen			3	
50	Lähteikkö 1	Lähteet ja lähdesuot (7160)	Hyvä/erinomainen			3	
51	Lähteikkö 2	Lähteet ja lähdesuot (7160)	Hyvä/erinomainen			3	
52	Lähteikkö 3	Lähteet ja lähdesuot (7160)	Hyvä/erinomainen			2	
53	Lähteikkö 4	Lähteet ja lähdesuot (7160)	Erinomainen/erinomainen			2	
54	Lähteikkö 5	Lähteet ja lähdesuot (7160)	Hyvä/erinomainen			3	
55	Lähteikkö 6	Lähteet ja lähdesuot (7160)	Hyvä/erinomainen			3	
57	Lähteikkö 7	Lähteet ja lähdesuot (7160)	Erinomainen/erinomainen			1	
58	Pihapiiri					Ei arvioitu	
60	Lyhytkorsiräme	Puustoiset suot (91D0)	Merkittävä/erinomainen			2	
61	Lampi	Humuspitoiset järvet ja lammet (3160)	Hyvä/erinomainen			Ei arvioitu	
62	Puro	Tunturijoet ja -purot (3220)	Erinomainen/erinomainen			Ei arvioitu	
63	Puro	Tunturijoet ja -purot (3220)	Erinomainen/erinomainen			Ei arvioitu	
64	Puro	Tunturijoet ja -purot (3220)	Erinomainen/erinomainen			Ei arvioitu	
65	Puro	Tunturijoet ja -purot (3220)	Erinomainen/erinomainen			Ei arvioitu	

Liite 3. Laukukeron kulunutta rinnettä vuoden 2012, 2018 ja 2025 ilmakuvin.

Liite 4. Laukukeron eteläpuolella sijaitseva suo vuoden 2012, 2018 ja 2025 ilmakuvissa.

